

3. Використання технологій (безконтактний сервіс, автоматизовані кіоски).

Покупці хочуть швидко отримувати їжу без черг та зайвих контактів. Популярні формати - автономні вендингові машини з гарячими стравами, робо-кухні, де їжу готують машини, QR-меню та безконтактна оплата.

4. Мобільні формати: фудтраки та поп-ап точки.

Гнучкість у зміні локації дозволяє тестувати різні ринки та залучати більше клієнтів. Популярні формати - фудтраки зі стравами певної національної кухні (мексиканські, тайські, іспанські), тимчасові поп-ап точки на фестивалях, ярмарках та івентах.

5. Гастрономічний мінімалізм – одна страва, але ідеальна.

Люди готові платити більше за страви, які приготовані ідеально. Популярні формати - бар із єдиним меню (тільки бургери, тільки паста, тільки корн-доги), авторські хот-доги з незвичайними соусами, гриль-бари з акцентом на якісне м'ясо.

6. Instagram-friendly стріт-фуд.

Яскраві та нестандартні страви привертають увагу в соцмережах, що стає головним рекламним інструментом. Популярні формати - багатошарові десерти у прозорих стаканах, кольорові пончики та морозиво, неонові айдентика та креативний брендинг.

7. Стріт-фуд зі смаком дитинства – ностальгія.

Люди хочуть повернутися до знайомих смаків у сучасному виконанні. Популярні формати - сучасні версії класичних сендвічів та пончиків, молочні коктейлі з натуральними інгредієнтами, домашня випічка у стріт-фуд форматі.

Визначаємо, що популярні формати стріт-фуду зараз – це здорові та еко-френдлі страви, технологічні рішення, мобільні точки та авторські концепції.

Список використаних джерел:

1. Стріт-фуд: улюблені страви з різних куточків світу. ЕСПРЕСО – провідний український інформаційний медійний бренд. URL: <https://espresso.tv/suspilstvo-strit-fud-ulyubleni-stravi-z-riznikh-kutochkiv-svitu> (дата звернення: 14.03.2025 р.)

Кадиш А.В.,
здобувач вищої освіти,
Науковий керівник: **к.е.н. доцент Красномовець В.А.**
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького

РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АЛЯСКИ

Аляска є одним із найбільш перспективних напрямків для розвитку туризму у Північній Америці завдяки унікальним природним ресурсам, етнокультурному розмаїттю та збереженням екосистемам. Територія штату охоплює гірські масиви, льодовики, ліси та безкраї узбережжя, що робить її надзвичайно привабливою для рекреаційної діяльності. Рекреаційно-туристичний потенціал Аляски включає природні, історико-культурні та соціально-економічні ресурси, які можуть бути використані для розвитку різних видів туризму: пригодницького, екологічного, етнографічного, зимового, круїзного тощо. Особливого значення набуває сталий розвиток туризму, що передбачає баланс між збереженням природного середовища та економічною вигодою для місцевих громад.

Основні елементи потенціалу Аляски відображені в таблиці 1.

Таблиця 1 - Основні компоненти рекреаційно-туристичного потенціалу Аляски

№	Компонент	Характеристика
1	Природні ресурси	Льодовики, нацпарки, фауна, водні ресурси
2	Історико-культурні об'єкти	Традиції та культура корінних народів, музеї, фестивалі
3	Туристична інфраструктура	Засоби розміщення, транспорт, інформаційні центри
4	Рекреаційна привабливість	Північне сяйво, круїзи, каякінг, риболовля, собачі упряжки
5	Соціально-економічна значущість	39 000 робочих місць, \$4,5 млрд внеску у ВВП (2023 рік)

Окрім природних умов, важливим чинником розвитку туризму на Алясці є зростання попиту на екологічно чистий відпочинок. Сучасні туристи все більше цікавляться маршрутами з низьким вуглецевим слідом, можливістю волонтерської участі у природоохоронних проєктах та автентичністю культурного досвіду.

На рисунку 1 представлено основні напрями використання рекреаційно-туристичного потенціалу регіону.

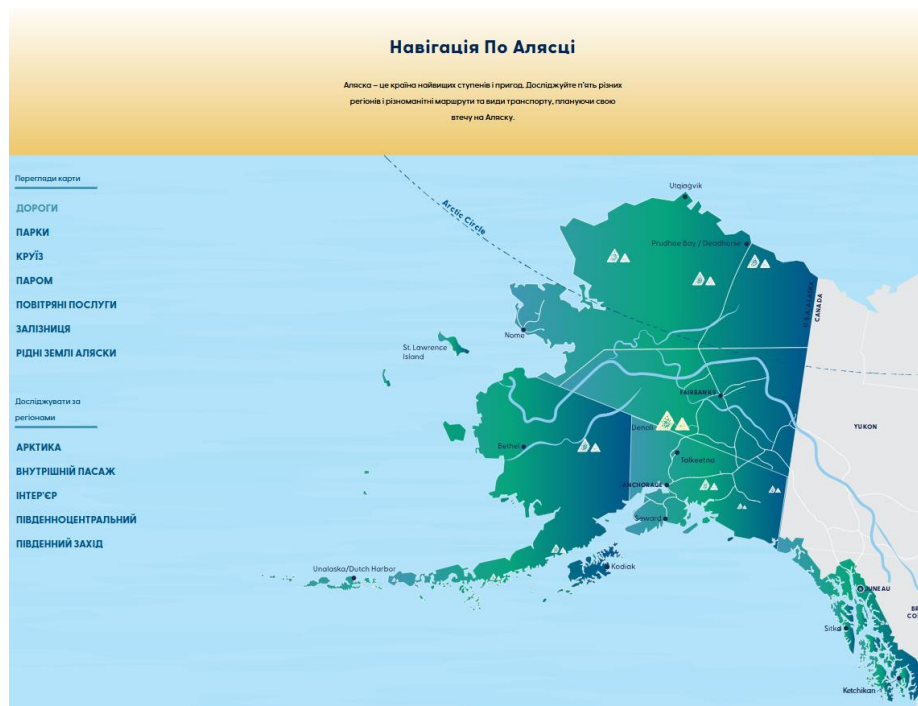

Рис. 1 – Напрями використання туристичного потенціалу Аляски

Відповідно до рисунку, перспективними напрямками використання туристичного потенціалу Аляски вбачаємо: спостереження за дикою природою; альпінізм та похідні маршрути; круїзні подорожі; етнокультурні тури; зимові види активностей; фототуризм.

Незважаючи на великі можливості, галузь стикається з рядом проблем: погана транспортна доступність, високі ціни, виклики кліматичних змін (відступ льодовиків), сезонність та перевантаження туристичних об'єктів.

Таким чином, для подальшого розвитку туристичної сфери Аляски доцільно розвивати екологічну інфраструктуру; розширювати пропозиції поза літнім сезоном; залучати інвестиції в інфраструктуру; сприяти збереженню культурної спадщини. Це дозволить зміцнити позиції Аляски як одного з провідних екотуристичних напрямків світу.

Список використаних джерел:

1. Alaska Economic Trends, 2023. Department of Labor and Workforce Development.
URL: <https://www.alaska.gov/> (<https://www.alaskatla.org/research/visitor-statistics> (дата звернення: 16.03.2025)).
2. Alaska Travel Industry Association. Alaska Visitor Statistics Report 2023
URL: <https://www.alaskatla.org/research/visitor-statistics> (дата звернення: 16.03.2025).
3. Travel Alaska. Карти туристичних маршрутів та регіонів Аляски
URL: <https://www.travelalaska.com/maps> (дата звернення: 16.03.2025).

4. Національні парки Аляски та їх роль у сталому туризмі
URL: <https://nps.gov/alaska> (дата звернення: 16.03.2025).

Кирилюк І. М.,

к. е. н., доцент

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини

ЗНАЧЕННЯ РЕГЕНЕРАТИВНОГО ТУРИЗМУ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОСИСТЕМ

В сучасному суспільстві основними пріоритетами у формуванні стратегій соціально-економічного розвитку є пошук нових рішень для забезпечення сталого зростання та відновлення, які враховують інтереси як нинішнього, так і майбутніх поколінь, з акцентом на збереження ресурсів, екологічну відповідальність та соціальну справедливість. Туризм є важливою складовою національних економік, оскільки дозволяє вирішувати широке коло питань соціально-економічного характеру й здатний забезпечити ефективний розвиток територій. Проте, це глобальне явище значною мірою впливає на навколишнє середовище. Традиційні подорожі можуть призвести до надмірного туризму, негативного впливу на місцеві ресурси, деградації природних ресурсів та забруднення середовища. Регенеративний туризм є інструментом для трансформації традиційних туристичних практик у такі, що спрямовані на покращення і відновлення природних, соціальних та економічних екосистем.

Вчені визначають регенеративний туризм як такий, що покращує природний, культурний і соціальний капітал місця призначення для створення чистих позитивних переваг для людей і планети [1]. Регенеративний туризм є новою моделлю, яка виходить за рамки традиційних сталих підходів, спрямована на проактивне відродження спільнот, культур, спадщини, місць, ландшафтів і створення позитивних результатів [2; 3].

Концепція регенеративного туризму все більше привертає увагу як новий спосіб подорожі. Перехід від концепції використання та збереження природних і культурних ресурсів до підходу, орієнтованого на їх відновлення та покращення, відображає новий рівень відповідальності з боку усіх учасників туристичного ринку. Такий підхід спрямований не лише на мінімізацію негативного впливу, а й на активне відновлення екосистем і культурної спадщини, що забезпечує довгострокову стійкість і гармонійний розвиток. На думку Дредж Д. (Dredge D.), регенеративний туризм вимагає зміни соціально-екологічної свідомості та залежить від здатності кожного розвивати своє мислення від «я» до «ми», а також розвивати співчуття, емпатію та спільні дії [4].